

LANKYTINOS VIETOS

JUODUPĖNŲ, JAKŠTAIČIŲ, NARMANTŲ KAIMUOSE

Parengė Kretingos rajono savivaldybės
Motiejaus Valančiaus viešosios bibliotekos
Juodupėnų filialo vyr. bibliotekininkė
Vilijata Gembutienė
Nuotraukos: V. Gembutienės, V. Staniaus

TURINYS

Juodupėnų kaimas	3
Jakštaičių kaimas.....	11
Narmantų kaimas.....	15
Naudota literatūra.....	19

JUODUPĖNŲ KAIMAS

Juodupėnų kaimas yra pavažiavus 3 kilometrus į vakarus nuo plento Skuodas – Plungė.

Juodupėnų kaimo žemės ribojasi su Erlėnų, Leliūnų, Žudgalio, Bargalio, Grūšlaukės ir Skuodo rajono Palšių kaimo žemėmis. Artimiausias miestelis – Salantai, esantis už 6 kilometrų.

V. Staniaus nuotr.

Juodupėnų kaime gyvena 342 žmonės.

Juodupėnų kaime yra:

- biblioteka, kurioje įsikūręs viešo interneto prieigos taškas;
- kultūros namai;
- medicinos punktas.

Juodupėnuose veikia šios verslo įmonės:

- N. Stanienės prekybos įmonė;
- Turauskio prekybos įmonė, UAB „Stanis ir Co“ (automobilių, motociklų variklių remontas, variklių galvučių šlifavimas, stūmoklių gamyba, paskirstymo velenėlių restauravimas, aliuminio virinimas);
- Vidmanto Litvino akmens apdirbimo įmonė;
- Zitos Pilelienės medžio apdirbimo įmonė.

Puiki Juodupėnus supanti gamta. Miškai turtingi grybais ir uogomis, paukščiais ir žvėrimis. Nepakartojami reginiai atsiveria nuo Juodupio upelio šlaitų. Užtvėntas Juodupio upelis suteiks laimės žvejams mėgėjams. Pakeles puošia kaimo mažosios architektūros paminklai.

Juodupėnų kaime išlikusios kelios XIX a. etnoarchitektūrinės sodybos. Kaime įsikūręs Juodupėnų bendruomenės centras „Juodupėnai“.

LANKYTINOS VIETOS JUODUPĖNŲ KAIME

JUODUPĖNŲ KAIMO KOPLYČIA

Koplyčia pastatyta Pavasarininkų draugijos 1939 m.
V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

Gegužės mėnesį prie koplyčios vyksta gegužinės pamaldos
V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

JUODUPĖNŲ KAIMO ETNOARCHITEKTŪRINĖ SODYBA. XIX a.

JUODUPĖNŲ KAIMO GRAŽIAUSIA SENOVINĖ SODYBA. XIX a.

V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

ORNAMENTUOTAS KRYŽIUS SU KOPLYTĖLE JUODUPĖNŲ KAIMO CENTRE

Gegužės mėnesį giedamos gegužinės pamaldos
V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

Juodupėnų koplytėlė su ornamentuotu kryželiu ir ornamentuotas kryžius. 1896 m.
(restauruoti 1987 m.)
V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

JUODUPĖNŲ KAIMO MARO KAPELIAI

Kapeliuose rastas akmuo su iškalta data 1846 m.
V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

Maro aukoms atminti pastatytas kryžius Maro kapeliuose .1939 m
V. Gembutienės nuotr., 2007 m

POILSIAVIETĖ PRIE UŽTVENKTO JUODUPIO UPELIO

V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

SALANTŲ REGIONINIO PARKO ĮRENGTA POILSIAVIETĖ. 2007 M.

V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

JUODUPIO UPELIO UŽTVANKA IR JUODUPIO BASEINAS

Juodupio upelis užtvinktas 1978 m.
Juodupio baseinas. Rudens vaizdai.
V. Gembutienės nuotr., 2007m.

Juodupio baseinas pavasarį.
V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

JAKŠTAIČIŲ KAIMAS

Jakštaičių kaimas, įsikūręs abipus Juodupio upelio bei jų santakoje, 5 kilometrai pavažiavus į vakarus nuo plento Plungė-Skuodas.

Jame išlikusios sodybos sudaro XVIII a. kaimo vaizdą.

XIX a. dauguma pastatų buvo perstatyta, tačiau Jakštaičiai iki šiol yra vertingas kaip Žemaitijos kraštui būdingas liaudies architektūros kūrinys, išlaikęs amžių bėgyje pirminio išplanavimo bruožus.

2007 metais Jakštaičiuose gyveno 34 žmonės. Yra įsikūrusi individuali įmonė „KANEVA“, kuriai vadovauja Veronika Sendrauskaitė.

LANKYTINOS VIETOS JAKŠTAIČIŲ KAIME

BUVUSI PIRMOJI JAKŠTAIČIŲ KAIMO PRADŽIOS MOKYKLA

Vičiulio – Vaičekausko sodyba. Šioje sodyboje buvo įsikūrusi pirmoji Jakštaičių pradžios mokykla
V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

Jakštaičių pradžios mokykla. Centre sėdi pirmoji pradžios mokyklos mokytoja.
Prie durų stovi šios sodybos šeimininkas Vičiulis
Liudininkų B. Gedrimienės ir B. Kuprienės teigimu nuotrauka daryta 1928 m.

JAKŠTAIČIŲ KAIMO KOPLYČIA

Koplytėlė pastatyta 1915 m. Ją pastatė K. Nomgaudis, o 1954 m. restauravo Antanas Kubilius. 1995 m. ją perdažė ir sutvarkė V. Sendrauskaitė. V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

Antano Kubiliaus sodyba. XIX a. Jakštaičių kaime. V. Gembutienės nuotr. 2007 m.

JAKŠTAIČIŲ MARO KAPELIAI

Koplyčia pastatyta Pavasarininkų draugijos 1939 m. vietoj nugriuvusios senosios koplyčios.
V. Gembutienės nuotr. 2007 m.

Jakštaičių kaimo maro kapeliuose
2000 m. pastatytas paminklas
Adomui Skersiui. Čia jis buvo
palaidotas 1947 m.
V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

NARMANTŲ KAIMAS

Narmantų kaimas yra 7 kilometrus pavažiavus į vakarus nuo plento Skuodas – Plungė.

Kaimui didelę įtaką turėjo 1965 – 1972 m. vykdyta melioracija: po melioracijos sumažėjo sodybų skaičius. Narmantų kaime išlikusios penkios sodybos. 2007 m. kaime gyveno 16 žmonių.

LANKYTINOS VIETOS NARMANTŲ KAIME

NARMANTŲ KAIMO MARO KAPELIAI

Kapeliai A.Tarvydo žemėje.
V. Gembutienės nuotr., 1996 m.

NARMANTŲ KAIMO KOPLYTĖLĖ

Narmantų kaimo koplytėlė su švč. Lurdo Marijos ir angeliukų skulptūromis. Pastatyta 1938 m.
V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

NARMANTŲ KAIMO KOPLYTSTULPIS

Koplytstulpis Narmantų kaime prie kelio į Grūšlaukę stovi nuo XIX a. vidurio. Koplytstulpis daug kartų perstatytas, paskutinį kartą – 1999 m. Autorius Arūnas Benetis.
V. Gembutienės nuotr., 2007 m.

KOPLYTĖLĖ NARMANTŲ KAIME

Pirmoji koplytėlė Narmantų kaime buvo pastatyta apie XIX a. Daug kartų restauruota. Paskutinį kartą perstatyta 2000 m. Autorius Arūnas Benetis.
V. Gembutienės nuotr. 2007 m.

NAUDOTA LITERATŪRA

1. GEMBUTIENĖ V. *Mažoji kaimo architektūra* [rankraštis]. Juodupėnai, 1996. 13 p.
2. *Kretingos rajono kultūros paveldas*. Klaipėda: Libra Memelensis, 2005. 95 [1] p. ISBN 9955-544-45-7.